Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 29 grudnia 2025 r.

znak sprawy: DTS.wzs.057.2.2025

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: zmiany ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo[1] dotyczące postulatów dotyczących możliwości uzupełniania składek na ubezpieczenie społeczne w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia .

Świadczenia emerytalne mają charakter uprawnienia, a nie obowiązku, co wynika z zasady dobrowolności realizacji prawa do świadczeń po spełnieniu ustawowych przesłanek. Osiągnięcie wieku emerytalnego samo w sobie nie powoduje automatycznego ustania ubezpieczenia ani nabycia prawa do emerytury, jeżeli zainteresowany nie złoży stosownego wniosku. W konsekwencji osoba, która osiągnęła wiek emerytalny, może nadal prowadzić działalność rolniczą oraz pozostawać w ubezpieczeniu społecznym rolników, kontynuując opłacanie składek w celu osiągnięcia wymaganego przepisami 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, niezbędnego do nabycia prawa do emerytury rolniczej.

Zgodnie z zasadami prawa ubezpieczeń społecznych nie jest dopuszczalne opłacanie składek z mocą wsteczną, jeżeli w danym okresie dana osoba nie miała obowiązku podlegania ubezpieczeniu w systemie rolniczym. Dotyczy to w szczególności sytuacji,

[1] Znak: KRIR/MR/1310/2025 z 10.12.2025 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

w których w tym samym czasie osoba ta podlegała ubezpieczeniu w systemie powszechnym (ZUS). Obowiązuje bowiem zasada wyłączności podlegania jednemu systemowi ubezpieczenia społecznego, co oznacza, że ten sam okres nie może być jednocześnie zaliczony do więcej niż jednego systemu.

Należy również podkreślić, że brak możliwości opłacenia składek bez podstawy prawnej ma charakter bezwzględny i wynika z konstrukcji ubezpieczenia społecznego jako systemu opartego na bieżącym podleganiu ubezpieczeniu oraz terminowym regulowaniu należnych składek. Okresy, w których składki były opłacane w systemie powszechnym, nie mogą zostać „przeniesione" do systemu rolniczego ani zaliczone jako okresy ubezpieczenia rolniczego, ponieważ za tamte okresy jest wypłacane odrębne świadczenie.

Osoby pobierające okresową rentę rolniczą – o ile spełniają ustawowe przesłanki – mogą nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacać składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Opłacanie składek w tym okresie może mieć znaczenie prawne przy ustalania prawa do emerytury rolniczej po spełnieniu warunków ustawowych, w szczególności w zakresie wymaganego stażu ubezpieczeniowego.

Powyższe zasady wynikają z przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników(1), a także z ogólnych reguł prawa ubezpieczeń społecznych, w tym zasady legalizmu, równego traktowania ubezpieczonych oraz ochrony stabilności systemów ubezpieczeniowych.

Poza tym należy wyjaśnić, że nie może dojść do sytuacji, o jakiej mowa w piśmie, a mianowicie, że po osiągnieciu wieku emerytalnego konkretna osoba, która podlegała ubezpieczeniu zarówno w systemie powszechnym jak i rolnym nie nabędzie prawa do świadczenia emerytalnego, ponieważ nawet jednorazowa składka w zreformowanym powszechnym systemie emerytalnym uprawnia do świadczenia emerytalnego, a jeżeli dana osoba podlegała łącznie w systemie rolnym i powszechnym przez wymagany okres, nabędzie prawo do najniższej emerytury.

Dodatkowo zwrócę się do KRUS z wytycznymi w zakresie obowiązku zapewnienia pełnej, rzetelnej i jednoznacznej informacji ubezpieczonym o skutkach prawnych wyłączenia z rolniczego systemu ubezpieczenia społecznego, w szczególności o konsekwencjach podejmowanych decyzji mogących prowadzić do niespełnienia

ustawowego wymogu posiadania minimalnego okresu podlegania ubezpieczeniu, stanowiącego warunek nabycia prawa do emerytury rolniczej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Adam Nowak
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna

1. t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1770.